

Вялкова Валерія Віталіївна,

студентка,

Троян Марія Юріївна,

к.е.н., доцент,

Сумський державний університет, м. Суми

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Конкурентоспроможність економіки України все більше залежить від якості регуляційних інститутів та загальної структури фінансового ринку. Інтеграційні процеси українського фінансового ринку до світової фінансової системи зіштовхнулися з явищем цифрової економіки, яка значно впливає на трансформування економічних процесів. Під розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та цифрової революції найбільшого впливу зазнає фондовий ринок.

Фондовий ринок в Україні досі знаходиться на етапі становлення і має значні перепони на шляху його розвитку. Проте з появою нових цифрових інструментів процес зростання та адаптування під міжнародні ринки змінюється і надає альтернативні шляхи для удосконалення конкурентоспроможності. Дослідження тенденцій розвитку фондового ринку в Україні під впливом цифрової економіки є важливим і актуальним.

Фінансовий ринок та ефективність його функціонування мають вагомe значення для покращення економіки України. Глобалізаційні процеси, розвиток міжнародної торгівлі і загальна інтернаціоналізація ринків накладають на країни світу вимоги до дотримання міжнародних стандартів та підвищують загальний рівень конкуренції. Оскільки економіка України є перехідної, становлення фінансового ринку зіштовхується з перепонами на шляху його розвитку, такі як відкритість, недоліки законодавства щодо регулювання фінансових відносин, тощо.

Фінансовий ринок може функціонувати за двома моделями: банкоцентричною, де переважно використовуються інструменти кредитного ринку, та фондоцентричною, де використовуються інструменти ринку капіталу. Український ринок має ознаки банкоцентричного типу, адже рівень ринку капіталу невисокий, основним джерелом фінансування економіки виступає кредитування і регулювання переважно державне. Частка фондового ринку в економіці України з роками знижується - обсяги торгів на ринку цінних паперів знижувалися з 2331,94 млрд. грн. в 2014 році до 590,58 млрд. грн. в 2018 році [1].

Збільшення частки використання інструментів фондового ринку має стратегічне значення у напрямі реформ фінансового сектору для збільшення частки інвестування в економіку та підвищення конкурентоспроможності. Саме ринкова модель має основні переваги, які потребує економіка України і може стати пріоритетом у трансформуванні фінансового ринку.

Із розвитком технологій та постійного введення інновацій серед факторів впливу на функціонування, рівень конкуренції та різноманітність інструментів фондового ринку з'явилася цифрова економіка. Це тип економіки, в якому значущими факторами і засобами виробництва виступають цифрові дані і мережеві транзакції, що працюють в режимі на вимогу – отримання замовлень на товар чи послугу відбувається онлайн, а їх виконання офлайн.

Цифровізація економіки може торкнутися фондового ринку через такі технології: технології комунікації, технології збирання та обробки інформації, штучний інтелект, біометрію, криптографію, «хмарні» технології, технології розподіленого реєстру (блокчейн), фінансові технології (ФінТех), високочастотний трейдинг, складні опціони, діджитал кредитування, краудфандінг на основі акцій тощо [2].

Цифрова економіка для України це альтернативний вихід в конкурентні ринки та спосіб ефективної перебудови фондового ринку. Поява нових інструментів може сприяти вирішенню основних проблем функціонування ринку капіталу.

Перш за все, це відкритість інформації та транзакцій на фондовому ринку, їх безпека, що краще реалізується через ФінТех, Big Data та криптографічні технології. Це можливість знизити рівень тіньового обігу ресурсів і перевести його в офіційний фінансовий ринок.

Висока швидкість обміну інформацією, її зберігання, її своєчасність, доступність для кожного учасника ринку і переваги в обробці, необмеженість ресурсів, які не може перевершити жодна людина, дають фондовому ринку значні конкурентні переваги.

Низький рівень капіталізації фондового ринку та торгівлі акціями під впливом трансформаційних процесів цифрової економіки підвищиться, адже поява нових інструментів та їх використання приваблює інвесторів як внутрішніх, так і іноземних. Постіндустріальний розвиток на сьогоднішній день є пріоритетом для інвестицій. Згідно з оцінками Українського інституту майбутнього частка цифрової економіки у ВВП найбільших країн світу у 2030 році досягне 50 - 60% [3].

З розвитком цифрової економіки обмеженість кількості ліквідних та інвестиційно привабливих фінансових інструментів зменшується, що надає інвесторам більше вибору та хеджування ризиків.

І остання важлива зміна, яка стане наслідком цифровізації економіки – фінансове посередництво, що дозволяє здійснення платежів без банківських установ. Це значно знижує вартість послуг через зменшення кількості посередників і надає економіці більш ринкового характеру.

Глобалізація і вихід фінансового ринку України на світову арену вимагає значних змін його функціонування і зміщення фокусу з кредитного ринку на фондовий. Низький рівень конкурентоспроможності фондового ринку може значно покращитись за умови розвитку цифрової економіки і введення інноваційних фінансових інструментів та технологій. Це приваблює нових інвесторів, знижує тінізацію економіки, розширює варіативність інструментів і збільшує обсяги торгівлі на фондовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Річний звіт НКЦПФР. – 2018. – с.8-9. https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/zvit_2018.pdf
2. Калач Г.М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОНДОВОГО РИНКУ – Науковий вісник Ужгородського Університету. – 2018. – 171-177 с. <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/149460/148639>
3. Український інститут майбутнього. УКРАЇНА 2030Е — КРАЇНА З РОЗВИНУТОЮ ЦИФРОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ. <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

УДК 368:330

Alekseyenko Lyudmyla,

Dr. of Econ., Prof.

Ivano-Frankivsk Research and Development Institute of Management

West Ukrainian National University,

Ivano-Frankivsk, Ukraine

Tulai Oksana,

Dr. of Econ., Prof.

West Ukrainian National University,

Ternopil, Ukraine

Kosovych Olha,

Dr. of Philology, Prof.

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,

Ternopil, Ukraine

PRUDENTIAL REGULATION OF INSURANCE ACTIVITIES IN UKRAINE

The study of practical problems of prudential regulation of insurance activities, such as shadow insurance activities, improvement of insurance standards based on international standards and norms, systemic financial crises requires an appropriate conceptual framework and the formation of a unified approach for understanding of